

DPH 2013

výklad s příklady 8

***výklad všech paragrafů zákona se zvýrazněním
všech novel od 1. 1. 2013***

změna data vystavení daňového dokladu při pořízení zboží

osoba neusazená v tuzemsku, identifikovaná osoba

daňová evidence, daňové doklady

nespolehlivý plátce

ručení za daňovou povinnost

přílohy zboží a služeb se sníženou sazbou

přes 300 příkladů k jednotlivým plněním

Ing. Oto Paikert se narodil v roce 1950 v Praze. Po absolvování Vysoké školy ekonomické v Praze pracoval nejdříve jako vedoucí cenového oddělení na podnikovém ředitelství Mototechna, odkud přešel na Federální cenový úřad jako vedoucí odboru cen strojírenství a elektrotechniky. Zrušením federativního uspořádání státu přešel pod Ministerstvo financí České republiky, kde pracoval až do roku 2004 v odboru nepřímých daní, v oddělení DPH, byl spoluvůrcem zákona o DPH v rámci nové daňové soustavy zavedené v roce 1993. V současné době se věnuje podnikatelské činnosti v oblasti finančního a ekonomického poradenství, pořádání odborných kurzů a lektorské činnosti.

JUDr. Svatopluk Galočík se narodil v roce 1948 v Ostravě. Do roku 1994 zastával různé funkce v celní správě, posledním pracovištěm bylo Generální ředitelství cel v Praze. V roce 1986 dokončil vysokoškolská studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Od roku 1993 pracoval na Ministerstvu financí na odboru nepřímých daní, oddělení DPH, a podílel se tak na tvorbě legislativy DPH až do roku 2004, kdy Česká republika vstoupila do EU. Od roku 2004 uplatňuje nabyté znalosti a zkušenosti v soukromém sektoru, kde působí jako finanční a ekonomický poradce, provádí lektorskou a publikační činnost, zejména v oblasti intrakomunitárního plnění a obchodu s třetími zeměmi.

Svatopluk Galočík, Oto Paikert

DPH 2013

výklad s příklady

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Edice Účetnictví a daně

JUDr. Svatopluk Galočík, Ing. Oto Paikert

DPH 2013

výklad s příklady

JUDr. Svatopluk Galočík připravil výklad

k § 1–2b, 6, 6c, 6g–6i, 7, 7a, 8–12, 13 odst. 1–3 a 6, 7, 15–20, 23–25, 33, 33a, 38–41, 63–71g, 80–88, 93–94a, 102–103, 106a, 108, 108a–110

Ing. Oto Paikert připravil výklad

k § 3–6b, 6e, 6f, 13 odst. 4, 5 a 8, 14, 21–22, 26–32, 34–37a, 42–62, 72–79c, 89–92f, 95–101, 104–106, 107 a přílohám zákona

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala GRADA Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7, jako svou 5 118. publikaci

Realizace obálky Vojtěch Kočí

Sazba Jan Šístek

Odpovědná redaktorka Ing. Michaela Průšová

Počet stran 336

Deváté vydání, Praha 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013

Výtiskla Tiskárna v Ráji, s. r. o., Pardubice

© GRADA Publishing, a.s., 2013

ISBN 978-80-247-4626-5

GRADA Publishing: tel.: 234 264 401, fax: 234 264 400, www.grada.cz

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-8453-3 (ve formátu PDF)

ISBN 978-80-247-8454-0 (ve formátu EPUB)

Obsah

Úvodem	9
Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty,	11
Část první ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ	11
Hlava I – Obecná ustanovení	11
§ 1 – Předmět úpravy	11
§ 2 – Předmět daně	11
§ 2a – Vynětí z předmětu daně	12
§ 2b – Volba předmětu daně	14
§ 3 – Územní působnost	14
§ 4 – Vymezení základních pojmů	15
§ 4a – Obrat	23
Hlava II – Uplatňování daně	25
Díl 1 – Daňové subjekty	25
§ 5 – Osoby povinné k dani	25
Skupina	28
§ 5a	28
§ 5b	29
§ 5c	29
Plátcí	30
§ 6	30
§ 6a	32
§ 6b	32
§ 6c	33
§ 6d	35
§ 6e	35
§ 6f	36
Identifikované osoby	37
§ 6g	37
§ 6h	38
§ 6i	39
Díl 2 – Místo plnění	40
§ 7 – Místo plnění při dodání zboží a převodu nemovitosti	40
§ 7a – Místo plnění při dodání plynu, elektřiny, tepla nebo chladu	44
§ 8 – Místo plnění při zaslání zboží	45
§ 9 – Základní pravidla pro stanovení místa plnění při poskytnutí služby	48
§ 10 – Místo plnění při poskytnutí služby vztahující se k nemovitosti	62
§ 10a – Místo plnění při poskytnutí přepravy osob	63
§ 10b – Místo plnění při poskytnutí služby v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání a zábavy	64
§ 10c – Místo plnění při poskytnutí stravovací služby	65
§ 10d – Místo plnění při poskytnutí nájmu dopravního prostředku	66
§ 10e – Místo plnění při poskytnutí služby zprostředkovatelem osobě nepovinné k dani	69
§ 10f – Místo plnění při poskytnutí služby přepravy zboží osobě nepovinné k dani	69
§ 10g – Místo plnění při poskytnutí služby přímo související s přepravou zboží a služby oceňování movité věci a práce na movité věci osobě nepovinné k dani	70
§ 10h – Místo plnění při poskytnutí služeb zahraniční osobě nepovinné k dani	71
§ 10i – Místo plnění při poskytnutí telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání a elektronicky poskytované služby zahraniční osobou povinnou k dani osobě nepovinné k dani	73
§ 10j	73
§ 10k – Místo plnění při poskytnutí služby osobě povinné k dani, která má sídlo, místo podnikání nebo provozovnu ve třetí zemi	73
§ 11 – Místo plnění při pořízení zboží z jiného členského státu	74
§ 12 – Místo plnění při dovozu zboží	76
Díl 3 – Vymezení plnění	77
§ 13 – Dodání zboží a převod nemovitosti	77
§ 14 – Poskytnutí služby	87
§ 15	89
§ 16 – Pořízení zboží z jiného členského státu	89
§ 17 – Zjednodušený postup při dodání zboží uvnitř území Evropského společenství formou třístranného obchodu	94

§ 18	97
§ 19 – Dodání a pořízení nových dopravních prostředků uvnitř území Evropského společenství	97
§ 20 – Dovoz zboží	100
Díl 4 – Uskutečnění plnění a daňová povinnost	101
§ 21 – Uskutečnění zdanitelného plnění a povinnost přiznat daň při dodání zboží, poskytnutí služby a převodu nemovitosti	101
§ 22 – Uskutečnění plnění a povinnost přiznat daň při dodání zboží do jiného členského státu	105
§ 23 – Uskutečnění plnění a povinnost přiznat daň při dovozu zboží	106
§ 24 – Uskutečnění zdanitelného plnění a povinnosti přiznat daň při poskytnutí služby osobou neusazenou v tuzemsku	109
§ 24a – Uskutečnění plnění a povinnost přiznat poskytnutí služby s místem plnění mimo tuzemsko	110
§ 25 – Uskutečnění zdanitelného plnění a povinnost přiznat daň při pořízení zboží z jiného členského státu	112
Díl 5 – Daňové doklady	112
§ 26 – Daňový doklad	112
§ 27 – Určení pravidel pro vystavování daňových dokladů	114
§ 28 – Pravidla pro vystavování daňových dokladů v tuzemsku	115
§ 29 – Náležitosti daňového dokladu	116
§ 29a – Náležitosti daňového dokladu skupiny	117
§ 30 – Vystavování zjednodušeného daňového dokladu	118
§ 30a – Náležitosti zjednodušeného daňového dokladu	118
§ 31 – Splátkový kalendář	119
§ 31a – Platební kalendář	119
§ 31b – Souhrnný daňový doklad	119
§ 32 – Doklad o použití	120
§ 33 – Daňový doklad při dovozu	120
§ 33a – Daňový doklad při vývozu	121
§ 34	122
§ 35 – Obecné ustanovení o uchovávání dokladů	124
§ 35a – Elektronické uchovávání daňových dokladů	124
Díl 6 – Základ daně a výpočet daně, oprava základu daně a oprava výše daně, opravný daňový doklad	125
§ 36 – Základ daně	125
§ 36a – Základ daně ve zvláštních případech	131
§ 37 – Výpočet daně u dodání zboží, převodu nemovitosti a poskytnutí služby	133
§ 37a – Základ daně při uskutečnění zdanitelného plnění, pokud vznikla povinnost přiznat daň z úplaty přijaté před uskutečněním tohoto zdanitelného plnění	133
§ 38 – Základ daně a výpočet daně při dovozu zboží	134
§ 39 – Základ daně a výpočet daně při poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě a zahraniční osobou	137
§ 40 – Základ daně a výpočet daně při pořízení zboží z jiného členského státu	137
§ 41 – Základ daně a výpočet daně u zboží, které je v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně	137
§ 42 – Oprava základu daně a oprava výše daně	139
§ 43 – Oprava výše daně v jiných případech	143
§ 44 – Oprava výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení	144
§ 45 – Opravný daňový doklad	146
§ 46 – Daňový doklad při provedení opravy výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení	148
§ 46a	148
Díl 7 – Sazby daně a oprava sazby daně	148
§ 47 – Sazby daně u zdanitelného plnění	148
§ 47a – Závazné posouzení správnosti zařazení zdanitelného plnění z hlediska sazby daně	150
§ 48 – Sazby daně u bytové výstavby	151
§ 48a – Sazby daně u staveb pro sociální bydlení	155
§ 49–§ 50	158
Díl 8 – Osvobození od daně bez nároku na odpočet daně	158
§ 51 – Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně	158
§ 52 – Základní poštovní služby a dodání poštovních známek	159
§ 53 – Rozhlasové a televizní vysílání	160
§ 54 – Finanční činnosti	160
§ 54a – Penzijní činnosti	163
§ 55 – Pojišťovací činnosti	164
§ 56 – Převod a nájem pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor, nájem dalších zařízení	165
§ 57	167
§ 58 – Zdravotní služby a dodání zdravotního zboží	170

§ 59 – Sociální pomoc	183
§ 60 – Provozování loterií a jiných podobných her	185
§ 61 – Ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně	185
§ 62 – Dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátcé nárok na odpočet daně	187
Díl 9 – Osvobození od daně s nárokem na odpočet daně	188
§ 63 – Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně	188
§ 64 – Osvobození při dodání zboží do jiného členského státu	189
§ 65 – Osvobození při pořízení zboží z jiného členského státu	191
§ 66 – Osvobození od daně při vývozu zboží	191
§ 67 – Osvobození při poskytnutí služby do třetí země	194
§ 68 – Osvobození ve zvláštních případech	195
§ 69 – Osvobození přepravy a služeb přímo vázaných na dovoz a vývoz zboží	200
§ 70 – Osvobození přepravy osob	203
§ 71 – Osvobození od daně při dovozu zboží	204
Osvobození od daně při dovozu zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a při dovozu pohonných hmot cestujícím	207
§ 71a	207
§ 71b	207
§ 71c	208
§ 71d	209
§ 71e	209
§ 71f	210
§ 71g – Osvobození od daně při dovozu zboží, které je přepravováno ze třetí země, a ukončení odeslání nebo přepravy tohoto zboží je v jiném členském státě a dodání tohoto zboží do jiného členského státu je osvobozeno od daně	210
Díl 10 – Odpočet daně	212
§ 72 – Nárok na odpočet daně	212
§ 73 – Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet daně	214
§ 74 – Oprava odpočtu daně	216
§ 75 – Způsob výpočtu odpočtu daně v poměrné výši	217
§ 76 – Způsob výpočtu nároku na odpočet daně v krácené výši	218
§ 77 – Vyrovnání odpočtu daně	221
Úprava odpočtu daně	222
§ 78	222
§ 78a	223
§ 78b	224
§ 78c	224
§ 78d	225
Nárok na odpočet daně při registraci a zrušení registrace	226
§ 79	226
§ 79a	226
§ 79b	227
§ 79c	228
Díl 11 – Vracení daně a prodej zboží za ceny bez daně	228
§ 80 – Vracení daně osobám požívajícím výsad a imunit	228
§ 81 – Vracení daně v rámci zahraniční pomoci	233
§ 82 – Vracení daně plátcům v jiných členských státech	235
Vracení daně v tuzemsku osobám registrovaným k dani v jiném členském státě	237
§ 82a	237
§ 82b	241
§ 83 – Vracení daně zahraničním osobám povinným k dani	243
§ 84 – Vracení daně fyzickým osobám ze třetích zemí při vývozu zboží	246
§ 85 – Vracení daně osobám se zdravotním postižením	250
§ 86 – Vracení daně ozbrojeným silám cizích států	252
§ 87 – Prodej zboží za ceny bez daně	253
Hlava III – Zvláštní režimy	256
§ 88 – Zvláštní režim pro poskytnutí elektronicky poskytovaných služeb	256
§ 89 – Zvláštní režim pro cestovní službu	258
§ 90 – Zvláštní režim pro obchodníky s použitým zbožím, uměleckými díly, sběratelskými předměty a starožitnostmi	264
§ 91 – Zvláštní režim pro plátcé, kteří nakupují zboží za účelem jeho dalšího prodeje v nezměněném stavu	268
§ 92 – Zvláštní režim pro investiční zlato	268
§ 92a – Režim přenesení daňové povinnosti	270
§ 92b – Dodání zlata	271
§ 92c – Dodání zboží uvedeného v příloze č. 3 k tomuto zákonu	271

§ 92d – Obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů	272
§ 92e – Poskytnutí stavebních nebo montážních prací	272
§ 92f – Předmět závazného posouzení zařídění zboží pro použití režimu přenesení daňové povinnosti	280
§ 92g – Žádost o závazné posouzení zařídění zboží pro použití režimu přenesení daňové povinnosti	280
Hlava IV – Správa daně v tuzemsku	280
§ 93 – Správa daně celními úřady	280
§ 93a – Místní příslušnost	281
§ 94 – Povinná registrace plátce	282
§ 94a – Dobrovolná registrace plátce	282
§ 95 – Informační povinnost účastníka sdružení	283
§ 95a – Skupinová registrace	283
§ 96 – Povinný registrační údaj	285
§ 97 – Registrace identifikované osoby	286
§ 98 – Zveřejnění údajů z registru plátců a identifikovaných osob	286
§ 99 – Zdaňovací období	287
§ 99a – Změna zdaňovacího období	287
§ 99b – Zdaňovací období v insolvenční	288
§ 100 – Evidence účely daně z přidané hodnoty	288
§ 100a – Zvláštní ustanovení o evidenci pro účely daně z přidané hodnoty	289
§ 101 – Daňové přiznání a splatnost daně	289
§ 102 – Souhrnné hlášení	291
§ 103 – Zvláštní ustanovení o zajištění úhrady na nesplacnou nebo dosud nestanovenou daň	296
§ 104 – Nesprávné uvedení daňové povinnosti za jiné zdaňovací období	297
§ 105 – Vracení nadměrného odpočtu	298
§ 106 – Zrušení registrace plátce z moci úřední	298
§ 106a – Nespolehlivý plátce	300
§ 106b – Zrušení registrace plátce na žádost	301
§ 106c – Zrušení registrace účastníka na žádost	301
§ 106d – Společná ustanovení o zrušení registrace na žádost	302
§ 106e – Zrušení registrace skupiny	303
§ 106f – Zánik členství člena skupiny	303
§ 107 – Zrušení registrace identifikované osoby z moci úřední	304
§ 107a – Zrušení registrace identifikované osoby na žádost	304
§ 108 – Osoby povinné přiznat a zaplatit daň	305
§ 108a – Ručení oprávněného příjemce	309
§ 109 – Ručení příjemce zdanitelného plnění	310
§ 109a – Zvláštní způsob zajištění daně	311
§ 110 – Regulační opatření za stavu nouze, ohrožení státu a válečného stavu	312
Část druhá	
PŘECHODNÁ, ZRUŠOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	313
§ 111 – Přečodná ustanovení	313
§ 112 – Zrušovací ustanovení	314
§ 113 – Účinnost	314
Přečodná ustanovení zákona č. 635/2004 Sb.	314
Přečodné ustanovení zákona č. 545/2005 Sb.	314
Přečodná ustanovení zákona č. 261/2007 Sb.	315
Přečodné ustanovení zákona č. 270/2007 Sb.	315
Přečodné ustanovení zákona č. 296/2007 Sb.	315
Přečodná ustanovení zákona č. 302/2008 Sb.	315
Přečodná ustanovení zákona č. 87/2009 Sb.	315
Přečodná ustanovení zákona č. 362/2009 Sb.	316
Přečodná ustanovení zákona č. 489/2009 Sb.	316
Přečodná ustanovení zákona č. 120/2010 Sb.	316
Přečodná ustanovení zákona č. 47/2011 Sb.	317
Přečodná ustanovení zákona č. 370/2011 Sb.	317
Čl. IV zákona č. 500/2012 Sb. – Přečodná ustanovení	319
Čl. II zákona č. 502/2012 Sb. – Přečodná ustanovení	320
Příloha č. 1 k zákonu č. 235/2004 Sb. – Seznam zboží a služeb podléhajících snížené sazbě	323
Příloha č. 2 k zákonu č. 235/2004 Sb. – Seznam služeb podléhajících snížené sazbě	324
Příloha č. 3 k zákonu č. 235/2004 Sb. – Seznam zboží podléhajících snížené sazbě	326
Příloha č. 4 k zákonu č. 235/2004 Sb. – Umělecká díla, sběratelské předměty a starožitnosti	328
Příloha č. 5 k zákonu č. 235/2004 Sb. – Seznam zboží, u kterého se při dodání použije režim přenesení daňové povinnosti	329

Úvodem

Vydání, které se vám dostává do rukou, je již deváté od roku 2004, kdy vstoupila Česká republika do Evropské unie.

Tak jako předchozí vydání, i toto reaguje svým výkladem na novely zákona o DPH č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, a bude podle něj postupováno při uplatnění DPH v roce 2013. V aktualizovaném vydání jsou zapracovány všechny novely, ke kterým došlo. V komentářích paragrafů, které zásadním způsobem ovlivňují daňovou povinnost, je většinou zachována časová posloupnost jejich vývoje v rámci prekluze.

Významnou roli v oblasti DPH hraje po vstupu České republiky do Evropského společenství také evropská legislativa, a to zejména směrnice 2006/112/ES, která je účinná od 1. ledna 2007 a nahradila tzv. Šestou směrnici EU. Výše uvedená směrnice byla zapracována plně do novely účinné k 1. lednu 2009. Plátcům daně se rozhodně vyplatí znát účinek komunitárního práva, zejména rozhodná ustanovení směrnice 2006/112/ES, ale od 1. ledna 2009 by měla plátcům stačit novela zákona o DPH, kde jsou zapracovány i směrnice 2008/8/ES, 2008/9/ES, 2008/117/ES, 2009/47/ES i 2010/45/EU. Alespoň rámcová znalost směrnice č. 112 EU a Prováděcího nařízení Rady č. 282/2011, které vysvětluje a vykládá jednotlivé články směrnice je samozřejmě „bonusem navíc“ při jednání se správcem a ostatními orgány státní správy.

Konzolidované znění v českém jazyce čtenář nalezne na Internetu na adrese: [Smyslem této publikace je přímá návaznost na poslední vydanou publikaci obou autorů v roce 2012. Má za úkol seznámit širokou veřejnost se změnami v právní úpravě, ale také si klade za cíl poskytovat určitým způsobem vodítko pro bezchybné naplňování právních předpisů při uplatňování DPH v praxi, a tím eliminovat vědomé či nevědomé protiprávní jednání plátců daně. V publikaci je možné nalézt úplné znění zákona o DPH, které je platné pro rok 2013, nedojde-li během roku k další novele, s vyznačením právních úprav v jednotlivých ustanoveních, ke kterým došlo v roce 2013, a případným podtržením důležitých komentářů ke každému ustanovení, včetně odlišení výkladu, který reaguje na změny. Pro lepší orientaci a pochopení je značná část takto publikovaných úprav a komentářů doplněna o názorné příklady z praxe. Tyto příklady dokreslují právní úpravu i komentář, takže usnadňují pochopení popsaného příkladu.](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1977L0388:20060101:CS:-PDF, resp. na stránkách české daňové správy www.cds.cz. V této publikaci jsou všechny úpravy, týkající se uplatňování DPH, zohledněny a vyznačeny, včetně případných příkladů, pokud byla právní úprava zásadní a nabízela možnost ukázky řešení na příkladu.</p></div><div data-bbox=)

Autoři této publikace pracovali dlouhá léta na ministerstvu financí v odboru nepřímých daní a přestože dnes již oba pracují v soukromé sféře, využili znalostí z legislativní praxe daně z přidané hodnoty, protože se od roku 1993, kdy byla daň z přidané hodnoty v tuzemsku legislativně zavedena, podíleli na legislativních úpravách. Oba autoři jsou široké odborné veřejnosti známi také svou soustavnou a dlouholetou přednáškovou činností pro odbornou veřejnost i pro finanční a celní úřady.

Věříme, že vydávaná aktualizovaná publikace skloubila jak obsahem, tak formou všechny aspekty, které ve svém výsledku budou sloužit plátcům daně a všem, kteří se s daní z přidané hodnoty v obchodním životě nebo při studiu setkávají.

autoři

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty,

ve znění zákona č. 635/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 319/2006 Sb., zákona č. 172/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 302/2008 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 489/2009 Sb., zákona č. 120/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 47/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., **zákon č. 457/2011 Sb., zákon č. 18/2012 Sb.,** zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 458/2011 Sb.*, **zákon č. 500/2012 Sb. a zákon č. 502/2012 Sb.**

* Red. pozn.: Novela zákona má účinnost stanovenou na 1. 1. 2015 – do textu není zapracována.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

HLAVA I OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾ a upravuje daň z přidané hodnoty (dále jen „daň“). Daň se uplatňuje na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem.

Komentář k § 1

V § 1 je upraveno, že dani z přidané hodnoty, tedy nepřímé dani ze spotřeby, podléhá zboží, nemovitosti a služby. Předmět právní úpravy je rozšířen o zapracování příslušných předpisů Evropské Unie, zejména Směrnice 2006/112/ES, která je účinná od 1. ledna 2007 a nahradila původní tzv. Šestou směrnici, podle které byl konstruován zákon o DPH ke dni vstupu České republiky do EU.

§ 2

Předmět daně

(1) Předmětem daně je

a) *dobání zboží, převod nemovitosti nebo přechod nemovitosti (dále jen „převod nemovitosti“) za úplaty osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,*

b) *poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,*

c) *pořízení*

1. *zboží z jiného členského státu za úplatu uskutečněnou v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,*
2. *nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani,*

d) *dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.*

(2) *Zdanitelné plnění je plnění, které*

a) *je předmětem daně a*

b) *není osvobozené od daně.*

Komentář k § 2

V § 2 je vymezen předmět daně, což znamená, že zákon upravuje, co podléhá dani v tuzemsku.

V odstavci 1 jsou vyjmenována plnění, která jsou předmětem daně, a také podmínky, za kterých se vyjmenovaná plnění stávají předmětem daně. První podmínkou této právní úpravy je, že je uskutečňuje osoba, která je osobou povinnou k dani, to znamená, že uskutečňuje ekonomickou činnost, resp. podniká. Další podmínkou je, že tato plnění jsou uskutečňována za úplaty a poslední podmínkou je, že místem plnění je tuzemsko.

Jednotlivá plnění, jako předmět daně, jsou pak uvedena v písm. a), b) a c).

Při splnění výše uvedených podmínek je v odst. 1 je pod písm. a) uvedeno dodání zboží a převod nemovitosti, pod písm. b) je uvedeno poskytnutí služby a pod písmenem c) bod 1. pořízení zboží z jiného členského státu za úplaty do tuzemska. Pod písm. c) bod. 2. je předmětem daně v tuzemsku pořízení nového dopravního prostředku do tuzemska, i když je pořizován osobou nepovinnou k dani. Pod písm. d) je pak předmětem daně dovoz zboží do tuzemska.

V odstavci 2 je pod písm. a) konstatováno, že předmětem daně v tuzemsku je zdanitelné plnění a pod písm. b) je rozlišeno, že za takové plnění se nepovažuje plnění osvobozené od daně.

§ 2a*Výňetí z předmětu daně*

- (1) *Předmětem daně není pořízení zboží z jiného členského státu, jestliže dodání tohoto zboží*
 - a) *by v tuzemsku bylo osvobozeno od daně podle § 68 odst. 1 až 10, nebo*
 - b) *je v členském státě zahájení odeslání nebo přepravy tohoto zboží předmětem daně s použitím*
 1. *zvláštního režimu pro obchodníky s použitým zbožím, uměleckými díly, sběratelskými předměty a starožitnostmi,*
 2. *přechodného režimu pro použité dopravní prostředky, nebo*
 3. *zvláštního režimu pro prodej veřejnou dražbou.*
- (2) *Předmětem daně není pořízení zboží z jiného členského státu, pokud*
 - a) *celková hodnota pořízeného zboží bez daně nepřekročila v příslušném ani bezprostředně předcházejícím kalendářním roce 326 000 Kč a*
 - b) *pořízení zboží je uskutečněno*
 1. *osobou povinnou k dani se sídlem v tuzemsku, která není plátcem,*
 2. *osvobozenou osobou, která není plátcem,*
 3. *osobou povinnou k dani, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně,*
 4. *osobou povinnou k dani, na kterou se v jiném členském státě vztahuje společný režim daňového paušálu pro zemědělce, nebo*
 5. *právníckou osobou nepovinnou k dani.*
- (3) *Do celkové hodnoty pořízeného zboží podle odstavce 2 písm. a) se nezahrnuje hodnota pořízeného*
 - a) *nového dopravního prostředku,*
 - b) *zboží, které je předmětem spotřební daně,*
 - c) *zboží uvedeného v odstavci 1.*
- (4) *Odstavce 1 a 2 se nevztahují na pořízení zboží, které je předmětem spotřební daně, a pořízení nového dopravního prostředku.*

Komentář k § 2a

Toto ustanovení je vloženým a na rozdíl od § 2 vyjmenovává plnění, která jsou vyňata z předmětu daně.

V odst. 1 není předmětem daně pořízení zboží z jiného členského státu, jestliže by pod písm. a) bylo v tuzemsku osvobozeno od daně podle § 68 odst. 1–10. Jedná se tedy o vy-

jmenovaná plnění v § 68, která jsou podle tohoto ustanovení osvobozena v tuzemsku od daně s nárokem na odpočet daně. Jsou tak zachovány stejné podmínky při pořízení z jiného členského státu a při zdanitelném plnění.

Pod písm. b) jsou uvedena plnění, která nejsou předmětem daně v tuzemsku, jestliže při dodání zboží z jiného členského státu je dodavatelem použit režim:

1. zvláštní režim pro obchodníky s použitým zbožím, starožitnostmi apod., který je upraven v § 90 a nestanoví pořizovateli v tuzemsku povinnost přiznat daň z tohoto pořízení,
2. přechodný režim pro použité dopravní prostředky,
3. zvláštní režim pro prodej veřejnou dražbou.

Příklad

Firma A, plátce daně, dodává potraviny na palubu letadla, které provozuje přepravu osob a zboží mezi členskými státy a třetími zeměmi. Takové dodání zboží je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně podle § 68 odst. 4 ZDPH. Jestliže tuzemská osoba B, plátce daně, provozuje tuto leteckou přepravu a pořizuje potraviny z jiného členského státu, které jsou použity na palubě letadla, jímž je přeprava uskutečňována, dojde při pořízení zboží k naplnění podmínek stanovených v § 2a odst. 1 a pořízení potravin nebude pro plátce B předmětem daně v tuzemsku.

Příklad

Autobazar, plátce daně, pořizuje ojetý osobní automobil od autobazaru v Německu, který je registrován k dani v Německu. Autobazar v Německu dodává ojetinu ve zvláštním režimu, takže neosvobozuje na výstupu při dodání celou cenu ojetiny, ale pouze cenu pořizovací a „německou“ daň uplatní u své přírážky. Autobazar v tuzemsku pořídí ojetinu ve zvláštním režimu, který započal dodavatel, a pořízení ojetiny není pro pořizovatele v tuzemsku předmětem daně, takže daň při pořízení nepřiznává.

V odst. 2 jsou vyjmenována další plnění pořízeným zbožím z jiného členského státu, která nejsou předmětem daně, jestliže celková hodnota pořízeného zboží nepřekročila v příslušném a bezprostředně předchozím kalendářním roce částku 326 000 Kč, kdy pořízení zboží bylo uskutečněno:

1. osobou povinnou k dani se sídlem v tuzemsku, která není plátcem,
2. osvobozenou osobou, kterou se rozumí osoba povinná k dani se sídlem v jiném členském státě, která není registrovanou k dani v jiném členském státě a není plátcem,
3. osobou povinnou k dani, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně,
4. osobou povinnou k dani, na kterou se v jiném členském státě vztahuje společný režim daňového paušálu pro zemědělce,
5. právnickou osobou nepovinnou k dani.

V odst. 3 je stanoveno, že do celkové částky 326 000 Kč se nezapočítává

- a) hodnota nového dopravního prostředku,
- b) zboží, které je předmětem spotřební daně,
- c) zboží, které je uvedeno v odst. 1.

V odst. 4 je stanoveno, že naopak předmětem daně je pořízené zboží z jiného členského státu, pokud je pořízeno zboží, které je předmětem spotřební daně nebo je pořízen nový dopravní prostředek. U tohoto druhu zboží vždy vzniká pořizovateli povinnost přiznat daň.

§ 2b

Volba předmětu daně

Osoba, která uskutečňuje pořízení zboží z jiného členského státu, které není předmětem daně podle § 2a odst. 2, se může rozhodnout, že toto pořízení je předmětem daně. Na pořízení zboží z jiného členského státu uskutečněné touto osobou do konce kalendářního roku bezprostředně následujícího po kalendářním roce, ve kterém se takto rozhodla, se nevztahuje § 2a odst. 2.

Komentář k § 2b

Toto ustanovení umožňuje volbu pro pořizovatele, který se může rozhodnout, že pořízení zboží, které není předmětem daně podle § 2a odst. 2, bude dobrovolně považovat za předmět daně.

Jedná se tedy nikoliv o plátce daně, který má vždy povinnost přiznat daň při pořízení zboží, ale o osoby, které nejsou plátcí daně, ale jsou osobami povinnými k dani a jsou vyjmenovány v § 2a odst. 2.

Jestliže se pořizovatel dobrovolně rozhodne, že pořízení zboží bude považovat za plnění, které je předmětem daně, musí také plnění považovat za předmět daně celý kalendářní rok, který následuje po roce, ve kterém se pořizovatel dobrovolně rozhodl. Po tuto dobu se na takového pořizovatele nevztahuje ustanovení § 2a odst. 2.

Příklad

Tuzemská osoba povinná k dani, neplátce daně, pořídí v únoru 2013 ze Slovenska kopírku v hodnotě 35 000 Kč. Pořizovatel se dobrovolně rozhodne, že je takové pořízení pro něj předmětem daně. Musí se registrovat k dani jako plátce daně přízná v tuzemsku daň. Zřejmě bude výhodnější, aby se registroval k dani před dodáním kopírky ze Slovenska a sdělil tak své CZ DIČ dodavateli, který by uplatnil reverse charge a přenesl by daňovou povinnost na pořizovatele do tuzemska. Předmětem daně bude i další pořízení zboží z jiného členského státu, které bude pořízeno až do konce roku 2014.

§ 3

Územní působnost

(1) *Pro účely tohoto zákona se rozumí*

- a) *tuzemskem území České republiky,*
- b) *členským státem členský stát Evropské unie,*
- c) *třetí zemí území mimo území Evropského společenství,*
- d) *územím Evropského společenství území stanovené příslušným právním předpisem Evropské unie.¹⁾*

(2) *Pro účely tohoto zákona se považují za třetí zemi také tato území Evropského společenství, která jsou součástí celního území Evropského společenství*

- a) *hora Athos,*
- b) *Kanárské ostrovy,*
- c) *francouzské zámořské departementy,*
- d) *Alandy,*
- e) *Normanské ostrovy.*

(3) *Pro účely tohoto zákona se považují za třetí zemi také tato území Evropského společenství, která nejsou součástí celního území Evropského společenství:*

- a) *ostrov Helgoland,*
- b) *území Büsingen,*
- c) *Ceuta,*
- d) *Melilla,*
- e) *Livigno,*
- f) *Campione d' Italia,*
- g) *italské vody jezera Lugano.*

(4) *Území Monackého knížectví se pro účely tohoto zákona považuje za území Francouzské republiky a území ostrova Man se považuje za území Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, území Akrotiri a Dhekelie se považují za území Kypru.*

Komentář k § 3

Na rozdíl od stavu do 30. dubna 2004, kdy zákon definoval pouze území tuzemska a třetích zemí (dříve zahraničí), přibylo vstupem ČR do EU také území Evropské unie (novela zákona k 1. 4. 2011 nahradila pojem Evropské společenství pojmem Evropská unie) s tím důsledkem, že musely být upraveny obsahy dosavadních definic. Pojem „tuzemsko“ je definován tak, že zahrnuje území České republiky a na rozdíl od stavu do 30. dubna 2004 je do tohoto území zahrnuto i území svobodných celních skladů i svobodných celních pásem. V této souvislosti je však nutné vzít v úvahu ustanovení § 66 – osvobození při vývozu zboží, podle kterého je umístění zboží ve svobodném pásmu nebo svobodném skladu považováno za vývoz.

Třetími zeměmi jsou území mimo území Evropské unie, tj. jak území států, které nejsou členy Evropské unie, tak území, která nejsou pro účely DPH považována za území Evropské unie a u nichž se při dodání zboží postupuje stejně jako u dovozu zboží z třetích zemí. **Novela přesunula definici členského státu z § 2 odst. 1 písm. c) přímo do odstavce 1 pod písm. b).**

Ve 2. odstavci jsou uvedena území, která jsou sice součástí celního území EU, ale pro účely DPH se považují za třetí zemi. Jedná se např. o Kanárské ostrovy nebo o francouzské zámořské departmenty.

V odstavci 3 jsou uvedena území, která nejsou součástí celního území EU a pro účely DPH se považují také za třetí zemi. Jedná se např. o ostrov Helgoland, Ceutu a Melillu a další vyjmenovaná území se specifickým postavením z hlediska celních a daňových předpisů.

V odstavci 4 jsou vymezena území, která jsou považována za daňové území EU, tj. chápou se jako území některého členského státu a dodání zboží z těchto území není považováno za dovoz zboží, ale za pořízení zboží z jiného členského státu a dodání zboží z tuzemska do těchto území je považováno za dodání zboží do jiného členského státu. Vedle území Monackého knížectví a ostrova Man, byla mezi tato území v souladu s recastem Šesté směrnice doplněna území Akrotiri a Dhekelie jako součást území Kypru.

§ 4

Vymezení základních pojmů

(1) *Pro účely tohoto zákona se rozumí:*

- a) *úplatou částka v penězích nebo v platebních prostředcích nahrazujících peníze nebo hodnota poskytnutého nepeněžního plnění,*
- b) *jednotkovou cenou cena za měrnou jednotku množství zboží nebo cena za službu anebo nemovitost,*
- c) *daní na výstupu daň uplatněná plátcem za zdanitelné plnění podle § 13 až 20 nebo z přijaté úplaty vztahující se k tomuto plnění,*
- d) *vlastní daňovou povinností daňová povinnost, kdy daň na výstupu převyšuje odpočet daně z zdaňovací období,*
- e) *nadměrným odpočtem daňová povinnost, kdy odpočet daně převyšuje daň na výstupu za zdaňovací období,*
- f) *správce daně příslušný finanční úřad; při dovozu zboží je správcem daně příslušný celní úřad s výjimkou případů, kdy daňová povinnost při dovozu zboží vzniká plátcem podle § 23 odst. 3 až 5,*
- g) *osobou registrovanou k dani v jiném členském státě osoba, které bylo přiděleno daňové identifikační číslo pro účely daně z přidané hodnoty v rámci obchodování mezi členskými státy,*
- h) *zahraniční osobou osoba, která nemá na území Evropského společenství sídlo ani místo pobytu,*
- i) **místem pobytu**
 1. *adresa fyzické osoby vedená v základním registru obyvatel nebo v jiné obdobné evidenci, nemá-li ji*
 2. *adresa, kterou fyzická osoba uvedla správci daně, a nemá-li ani tu,*

3. *místo, kde se fyzická osoba obvykle zdržuje z důvodu osobních nebo profesních vazeb; má-li tato osoba profesní vazby v jiné zemi, než ve které má své osobní vazby, je místo, kde se obvykle zdržuje, určeno osobními vazbami,*

j) *sídlem u osoby povinné k dani adresa místa jejího vedení, kterým se rozumí místo, kde jsou přijímána zásadní rozhodnutí týkající se řízení osoby povinné k dani, popřípadě místo, kde se schází její vedení, nemá-li fyzická osoba místo svého vedení, rozumí se sídlem u této osoby místo jejího pobytu,*

k) *provozovnou organizační složka osoby povinné k dani, která může uskutečňovat dodání zboží, převod nemovitosti nebo poskytnutí služby, neboť je dostatečně stálá a má vhodné personální a technické zdroje,*

l) *dotaci k ceně přijaté finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu, z rozpočtů územních samosprávných celků, státních fondů, z grantů přidělených podle zvláštního zákona, z rozpočtu cizího státu, z grantů Evropské unie či dle programů obdobných, pokud je příjemci dotace stanovena povinnost poskytovat plnění se slevou z ceny a výše slevy se váže k jednotkové ceně plnění; za dotaci k ceně se nepovažuje zejména dotace k výsledku hospodaření a na pořízení dlouhodobého hmotného a dlouhodobého nehmotného majetku,*

m) *zbožím, které je předmětem spotřební daně, zboží, které je předmětem některé ze spotřebních daní vymezených v zákoně upravujícím spotřební daně²⁴⁾ nebo daně z pevných paliv nebo daně ze zemního plynu a některých dalších plynů vymezených v zákoně upravujícím daň z pevných paliv a daň ze zemního plynu a některých dalších plynů²⁵⁾, s výjimkou plynu dodávaného prostřednictvím přepravní nebo distribuční soustavy nacházející se na území Evropského společenství anebo jakékoli sítě k takové soustavě připojené,*

n) *osobou neusazenou v tuzemsku osoba povinná k dani, která*

1. *nemá sídlo v tuzemsku,*

2. *uskuteční zdanitelné plnění dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku a*

3. *v tuzemsku nemá provozovnu nebo v tuzemsku má provozovnu, která se tohoto plnění neúčastní,*

o) *osvobozenou osobou osoba povinná k dani se sídlem nebo provozovnou v jiném členském státě, která je v tomto státě osobou s obdobným postavením jako v tuzemsku osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, která není plátcem.*

(2) *Zbožím jsou věci movité, elektřina, teplo, chlad, plyn a voda. Za zboží se nepovažují peníze a cenné papíry. Za zboží se dále považují*

a) *bankovky a mince české měny při jejich dodání výrobcem České národní bance, nebo při jejich pořízení z jiného členského státu, nebo jejich dovoz Českou národní bankou,*

b) *bankovky, státopvky a mince české nebo cizí měny prodávané pro sběratelské účely za ceny vyšší, než je jejich nominální hodnota nebo přepočtené jejich nominální hodnoty na českou měnu podle směnného kurzu vyhlášeného Českou národní bankou,*

c) *cenné papíry v listinné podobě při jejich dodání výrobcem emitentovi v tuzemsku, nebo při jejich pořízení z jiného členského státu nebo jejich dovozu a vývozu jako výrobku.*

(3) *Pro účely tohoto zákona se dále rozumí*

a) *dopravním prostředkem vozidlo, jiný prostředek nebo zařízení, které jsou určeny k přepravě osob nebo věcí z jednoho místa na jiné a které jsou obvykle konstruované pro použití k přepravě a mohou k ní být skutečně použity; za dopravní prostředek se nepovažuje vozidlo, které je trvale znehyněno, ani kontejner,*

b) *novým dopravním prostředkem*

1. *vozdílo určené k provozu na pozemních komunikacích s obsahem válců větším než 48 cm³ nebo s výkonem větším než 7,2 kW, pokud bylo dodáno do 6 měsíců ode dne prvního uvedení do provozu nebo má najeto méně než 6 000 km,*

2. *loď delší než 7,5 m, pokud byla dodána do 3 měsíců ode dne prvního uvedení do provozu nebo má najeto méně než 100 hodin, s výjimkou námořních lodí užívaných k obchodní, průmyslové, rybářské nebo záchranné činnosti, nebo*

3. *letadlo o maximální vzletové hmotnosti větší než 1 550 kg, pokud bylo dodáno do 3 měsíců ode dne prvního uvedení do provozu nebo má nalétáno méně než 40 hodin, s výjimkou letadel využívaných leteckými společnostmi pro mezinárodní leteckou přepravu.*

c) *obchodním majetkem souhrn majetkových hodnot, který slouží nebo je určen osobě povinné k dani k uskutečňování ekonomických činností,*

- d) dlouhodobým majetkem obchodní majetek, který je
1. hmotným majetkem podle zákona upravujícího daně z příjmů^{7c)},
 2. odpisovaným nehmotným majetkem podle zákona upravujícího daně z příjmů^{7c)},
 3. pozemkem, který je dlouhodobým hmotným majetkem podle právních předpisů upravujících účetnictví^{7d)}, nebo
 4. technickým zhodnocením podle zákona upravujícího daně z příjmů,
- e) dlouhodobým majetkem vytvořeným vlastní činností dlouhodobý majetek, který plátce v rámci svých ekonomických činností vyrobil, postavil nebo jinak vytvořil; technické zhodnocení⁷³⁾ se považuje za samostatný dlouhodobý majetek vytvořený vlastní činností,
- f) osobním automobilem dopravní prostředek, který má v technickém osvědčení⁴⁾ nebo technickém průkazu zapsanou kategorii M1 nebo MIG; pokud zápis kategorie chybí, vymezuje se tato kategorie zvláštním právním předpisem^{4a)},
- g) nájmem věci i podnájem věci,
- h) prodejem podniku prodej podniku nebo části podniku, tvořící organizační složku podniku, podle zvláštního právního předpisu;⁵⁾ za prodej podniku se považuje rovněž vydražení podniku nebo jeho organizační složky ve veřejné dražbě,
- i) vkladem podniku vklad podniku nebo části podniku, tvořící organizační složku podniku,
- j) dodáním zboží s instalací nebo montáží dodání zboží spojené s instalací nebo montáží osobou povinnou k dani, která zboží dodává, nebo jí zmocněnou třetí osobou,
- k) dodáním zboží soustavami nebo sítěmi dodání
1. plynu prostřednictvím přepravní nebo distribuční soustavy nacházející se na území Evropského společenství anebo jakékoli sítě k takové soustavě připojené,
 2. elektřiny, tepla nebo chladu sítěmi.
- (4) Pro přepočítání cizí měny na českou měnu se použije kurz platný pro osobu provádějící přepočítání ke dni vzniku povinnosti přiznat daň, nebo přiznat uskutečnění plnění, a to
- a) kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou, nebo
 - b) poslední směnný kurz zveřejněný Evropskou centrální bankou; přepočítání mezi měnami jinými než euro se provede za použití směnného kurzu každé z těchto měn vůči euru.

Komentář k § 4

V § 4 jsou definovány základní pojmy, se kterými se dále v zákonu pracuje.

V odstavci 1 jsou definovány základní pojmy pro uplatnění daně.

Pojem úplata zahrnuje nejen zaplacení penězi nebo prostředky nahrazujícími peníze, ale i zaplacení v nepeněžitě formě, tedy i zbožím, službou, protiplněním apod. Dále je definována jednotková cena, kterou je plátce povinen uvádět na daňovém dokladu. Jednotkovou cenou je cena za měrnou jednotku zboží, v případě služeb nebo nemovitostí plátce uvádí jako jednotkovou cenu celkovou cenu za poskytovanou službu nebo převod nemovitosti.

V písm. i) se z důvodů právní jistoty aktualizuje definice pojmu „místo pobytu“ fyzické osoby. Do zákona o DPH se explicitně provádí závazné zásady stanovené v člancích 12 a 13 prováděcího nařízení Rady (EU) č. 282/2011.

Zákon používá zkrácený pojem „místo pobytu“ jako ekvivalent výrazu „bydliště a/nebo místo, kde se obvykle ekonomický subjekt zdržuje“, který u pravidel vztahujících se k fyzické osobě uvádí směrnice o DPH a prováděcí nařízení. Pojmu „bydliště“ odpovídají body 1 a 2 (v návaznosti na čl. 12 prováděcího nařízení) a pojmu „místo, kde se obvykle zdržuje“ bod 3 tohoto ustanovení (v návaznosti na čl. 13 prováděcího nařízení).

Ve srovnání s úpravou platnou před účinností prováděcího nařízení, tj. před 1. 7. 2011, představuje podstatnou věcnou změnu zejména pravidlo pro stanovení místa pobytu v případě, kdy daná fyzická osoba má osobní vazby v jiné zemi, než vazby profesní, kdy osobní vazby jsou jednoznačně rozhodující.

V písm. j) se zavádí nová definice sídla, která se vztahuje na všechny osoby povinné k dani (na rozdíl od dosavadního zákona, který sídlo spojoval pouze s právnickou osobou a u fy-

zické osoby povinné k dani se namísto sídla používalo místo podnikání). Nově je pro určení sídla u osoby povinné k dani rozhodujícím faktorem místo jejího vedení. V případě fyzické osoby povinné k dani může nastat situace, kdy nelze místo vedení dle této definice určit. V takovém případě se za sídlo u této osoby považuje místo jejího pobytu.

Definice místa podnikání se v souvislosti se zavedením této definice stává nadbytečnou a zrušuje se v duchu článku 10 nařízení, který definuje sídlo ekonomické činnosti osoby povinné k dani pro pravidlo určení místa plnění u služeb. Z důvodu jednoznačnosti a právní jistoty byla tato definice použita pro celý zákon o DPH, aby nedocházelo k situacím, kdy by jediná osoba povinná k dani měla různá sídla pro účely různých ustanovení zákona.

Sídlo osoby nepovinné k dani není definováno.

V písm. k) je nově vymezen pojem „provozovna“, ale bez věcné změny, avšak s vazbou na § 9 odst. 1 (místo plnění u služeb).

Prováděcí nařízení v podstatě rozlišuje 2 typy provozoven, a to pro různé účely – provozovnu poskytovatele plnění a provozovnu příjemce plnění. Provozovnu poskytovatele plnění prováděcí nařízení vymezuje v čl. 11 odst. 2 a čl. 53 pro účely určitých pravidel pro stanovení místa plnění u služeb a pro účely určení osoby povinné přiznat daň u přeshraničních plnění. Provozovnu příjemce plnění prováděcí nařízení definuje v čl. 11 odst. 1 pro účely základního pravidla pro stanovení místa plnění u služeb poskytnutých provozovně osoby povinné k dani.

Z důvodů zjednodušení se zvolila definice provozovny poskytovatele plnění a pro provozovnu příjemce služby se zavedla úprava v § 9 odst. 1, a to jen pro účely stanovení místa plnění v případě služeb poskytnutých provozovně osoby povinné k dani.

Definice provozovny vychází z pojmu „organizační složka osoby povinné k dani“. Tento pojem byl zvolen navzdory tomu, že bude možná mylně považován za organizační složku podniku, kterou v § 7 definuje obchodní zákoník. Mezi tyto dva pojmy však nelze klást rovnítko.

Pro vyjasnění, co je onou organizační složkou osoby povinné k dani myšleno, lze vyjít zejména z obchodního zákoníku, dále pak z živnostenského zákona. Obchodní zákoník definuje v § 7 organizační složku podniku jako odštěpný závod, jinou organizační složku podniku nebo provozovnu. Provozovna se, na rozdíl od odštěpného závodu a jiné organizační složky podniku ve smyslu § 7 odst. 2 obchodního zákoníku, nezapisuje do obchodního rejstříku. V návaznosti na úpravu v obchodním zákoníku je pod pojmem organizační složka osoby povinné k dani nutno chápat i provozovnu, jejíž úprava je obsažena v § 17 živnostenského zákona. Údaje o této provozovně jsou součástí povinných náležitostí zapisovaných do živnostenského rejstříku. Vše zde zmíněné se pod pojmem organizační složka osoby povinné k dani nachází.

Pro definici provozovny pro účely zákona o dani z přidané hodnoty je použito pojmu organizační složka osoby povinné k dani právě proto, že provozovna pro účely zákona o dani z přidané hodnoty je širším pojmem než provozovna zakotvená v obchodním zákoníku. Provozovnou podle zákona o dani z přidané hodnoty jsou tak veškeré organizační složky, tj. ty, které se do rejstříků zapisují (např. odštěpný závod), ale také ty, které se nezapisují.

Obdobně jako doposud musí organizační složka osoby povinné k dani splňovat určité podmínky, aby mohla být pro účely zákona o DPH považována za provozovnu – musí se vyznačovat dostatečnou úrovní stálosti a vhodnou strukturou z hlediska lidských (personálních) a technických zdrojů.

K jedné věcné změně došlo ve vymezení uskutečňovaných činností. Nadále se již provozna nedefinuje v obecné vazbě na uskutečňování ekonomické činnosti, ale ve vazbě na uskutečňování plnění (dodání zboží, převod nemovitosti nebo poskytnutí služby).

Dotace k ceně je sice předmětem daně již od 1. října 2003, ale od 1. dubna 2004 se definice dotace k ceně podstatně změnila. Dotací se rozumí finanční prostředky přijaté ze státního rozpočtu, z rozpočtu územně samosprávných celků, ze státních fondů, z grantů, z rozpočtu cizího státu, z grantů Evropské unie nebo podle obdobných programů, a to tehdy, pokud je přijetí finančních prostředků spojeno s povinností pro příjemce dotace poskytovat plnění se slevou z ceny a výše této slevy se vztahuje k jednotkové ceně plnění. Např. tehdy, kdy je výše dotace stanovena na 1 ks zboží apod. Za dotaci k ceně se nepovažují zejména dotace k hospodářskému výsledku a na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Příklad

Od 3. 12. 2009 vstoupilo v účinnost Nařízení Rady č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnic.

Příklad se zabývá pouze DPH u veřejných služeb v osobní dopravě, a to u kompenzací za veřejné služby v osobní dopravě poskytovaných objednatelem těchto služeb a obecně u slev z jízdného.

1) Kompenzace poskytovaná objednateli

V případech, kdy objednatel poskytuje celkovou úhradu (vč. nebo bez úhrady slev z jízdného) za veřejné služby v osobní dopravě formou kompenzace dopravcům, kteří mají uzavřenu smlouvu o veřejných službách, a to za důsledky vzniklé ze závazku veřejné služby, se postupuje tak, že kompenzace se nepovažují za úplatu za poskytnutou službu, a také se nepovažují za dotaci k ceně, ani za úplatu poskytnutou třetí osobou (za veřejné služby v osobní dopravě). To znamená, že u kompenzace se nejedná o úplatu za poskytnutí služeb a nejedná se tedy o předmět daně podle ustanovení § 2 a § 14 zákona o DPH. Daň na výstupu se neuplatňuje, částka poskytnutá objednatelem je částkou v úrovni bez daně, dále u úhrady prokazatelné ztráty podle smluv uzavřených objednateli s poskytovateli veřejných služeb v přepravě cestujících prováděné před účinností Nařízení se dosavadní postup obdobný jako u kompenzací považuje za postup v souladu se zákonem o DPH.

Tento postup však nelze aplikovat na samostatné úhrady poskytnuté objednatelem veřejných služeb v osobní dopravě, případně jinou osobou za slevy z cen jízdného poskytnuté provozovatelem přepravy osob, ať už se jedná o slevy poskytnuté v rámci veřejné služby v osobní dopravě nebo mimo tyto služby.

2) Slevy z jízdného

Samostatné úhrady slev z jízdného, ať už jsou poskytnuty podle Výměru Ministerstva financí, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami nebo podle jiného obecně závazného předpisu, se považují pro účely DPH za dotace k ceně a jsou součástí základu daně při výpočtu částky daně za poskytnutou službu přepravy cestujících podle § 36 odst. 3 písm. d) zákona o DPH. V případě služeb přepravy osob, jsou-li poskytnuty slevy z jízdného a tyto slevy jsou hrazeny jinými osobami než je provozovatel služeb, je tedy základem daně součet částky jízdného hrazené cestujícím a částky poskytnuté objednatelem služeb nebo jinou osobou na úhradu slevy z ceny jízdného (dotace k ceně).

Jestliže slevu z ceny poskytne u služeb přepravy osob provozovatel služeb na základě vlastního rozhodnutí, postupuje se u těchto slev podle § 36 odst. 5, resp. podle § 42 zákona o DPH. Jestliže provozovatel služeb poskytne slevu z jízdného k datu uskutečnění zdanitelného plnění,

základ daně se snižuje o tuto slevu. Poskytne-li provozovatel slevu z jízdného po datu uskutečnění zdanitelného plnění, plátce provede opravu základu a výše daně podle § 42 a 43.

V písm. m) je definováno zboží, které je předmětem spotřební daně. Jedná se o implementaci ustanovení směrnice 2009/162/EU. Za zboží, které je předmětem spotřební daně, se pro účely zákona o DPH považuje i zboží podléhající dani z plynu a dani z pevných paliv, s výjimkou plynu dodávaného prostřednictvím přepravní nebo distribuční soustavy nacházející se na území Evropské unie anebo jakékoli sítě k takové soustavě připojené.

Novela v písm. n) zavedla nový pojem „osoba neusazená v tuzemsku“, který se následně používá ve všech ustanoveních zákona, které souvisí s poskytováním přeshraničních služeb nebo určitých dodání zboží do tuzemska (dodání zboží s instalací nebo montáží a dodání plynu, elektřiny, tepla nebo chladu soustavami nebo sítěmi).

Pojem „osoba neusazená v tuzemsku“ zahrnuje právnickou nebo fyzickou osobu povinnou k dani, která nemá sídlo v tuzemsku. Skutečnost, že taková osoba má v tuzemsku provozovnu, se pro posouzení této osoby za osobou neusazenou zkoumá ve vazbě na příslušné poskytnuté zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku. Jestliže se provozovna, kterou tato osoba má v tuzemsku, daného plnění neúčastní, považuje se za osobu neusazenou k dani v tuzemsku.

V dosavadním znění zákona se obdobné vymezení používalo v § 108 ve vztahu k určení osob povinných přiznat daň z některých přeshraničních plnění.

Novela v písm. o) zavedla nový pojem „osvobozená osoba“. Jedná se o osoby povinné k dani, které podléhají v jiném členském státě zvláštnímu režimu osvobození pro malé podniky (Česká republika toto osvobození neuplatňuje). Definice se vztahuje pouze na režim osvobození od daně, obdobný jako v § 6 dosavadního zákona o DPH, nikoliv na režim odstupňované úlevy, který je obecně ve Směrnici připuštěn.

Odstavec 2 definuje zboží.

Zbožím jsou věci movité, elektřina (pojem elektrická energie je novelou zákona nahrazen pojmem elektřina), teplo, plyn, voda a chlad.

Od 1. 1. 2009 není v zákoně definice peněz z důvodu nadbytečnosti, protože vyplývá z obecného právního chápání pojmu peníze. Pokud nejsou peníze poskytovány jako protihodnota za dodání zboží, převod nemovitosti nebo poskytnutí služby, není jejich poskytnutí považováno za zdanitelné plnění, s výjimkou případů, které stanoví písmena a) a b), tj. v případě dodání pro sběratelské účely nebo při jejich dodání výrobcem České národní bance. Obdobně nejsou za zboží považovány cenné papíry, opět s výjimkou případů stanovených v písmeni c). Cenné papíry jsou považovány za zboží v případě jejich dodání v listinné podobě výrobcem jejich emitentovi nebo při jejich dovozu emitentem. V tomto případě se na cenné papíry hledí jako na polygrafický výrobek a při jejich dodání se uplatní příslušná sazba daně. (Obdobně při dodání do jiného členského státu.)

V odstavci 3 jsou definovány pojmy, které se opakovaně používají v zákoně.

V návaznosti na předpisy Evropské unie, které upravují uplatnění daně vždy při pořízení nových dopravních prostředků, a to podle místa, kde je nový dopravní prostředek registrován nebo provozován, jsou jednak definovány dopravní prostředky a v návaznosti na tuto definici pak nové dopravní prostředky. Novela zpřesňuje definici dopravního prostředku přesně v duchu čl. 38 nařízení 282/2011.

Za nový se považuje dopravní prostředek definovaný v § 4 odst. 3 písm. b), který splňuje alespoň jednu ze dvou podmínek stanovených zákonem. Za nový dopravní prostředek se považuje dopravní prostředek, který byl dodán do 3 měsíců, u pozemního motorového vozidla do 6 měsíců ode dne prvního uvedení do provozu, nebo má najeto méně než 6 000 km u po-